

Ecologisch Onderzoek

's-Gravenbroekseweg 80
Reeuwijk

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek 's-Gravenbroekseweg 80 Reeuwijk
Status rapport	Definitief
Projectnummer	22A044-1
Datum uitgave	september 2022
Samengesteld door	Arjen van Braak, medewerker Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Dhr. J. De Jong Bouwmanagement & Projectontwikkeling B.V. 2810 AB Reeuwijk
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W. Kaandorp (IntROview B.V.)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	4
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Plannen	5
3	TOETSINGSKADER.....	8
3.1	Europese richtlijnen	8
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving.....	8
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	8
4	RESULTATEN ONDERZOEK	11
4.1	Methode.....	11
4.2	Flora	11
4.3	Fauna	11
4.3.1	<i>Vogels</i>	11
4.3.2	<i>Vissen</i>	12
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	13
4.3.4	<i>Reptielen</i>	13
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	14
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	15
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
5.1	Conclusies en aanbevelingen	18
5.2	Algemene Zorgplicht (art. 11)	19
6	BRONNEN.....	20

1 Inleiding

Jan de Jong Bouwmanagement & Projectontwikkeling B.V. is voornemens nieuwbouw te realiseren aan de 's-Gravenbroekseweg 80 in Reeuwijk. Binnen dit plangebied wordt het achterste deel van de woning afgebroken. Hier wordt een nieuw woning gebouwd.

De initiatiefnemer dient te verkennen of er door de geplande ontwikkelingsmaatregelen eventuele gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden. Bij de toetsing wordt vooral gekeken naar beschermde dier- en plantensoorten.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming -Wnb).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en veldonderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade. In het samenvattende schema op de volgende pagina wordt aangegeven of er overtreding plaatsvindt aan beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Tevens worden enige aanbevelingen gedaan t.b.v. de biodiversiteit.

Conclusies en aanbevelingen

In onderstaand schema volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 5. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bunzing, Egel, Hermelijn en Konijn geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Ja, er broeden huismussen onder het noordelijke deel van het plangebied (D' Ouwe Stee). Deze zal echter in de huidige vorm blijven bestaan. Geadviseerd wordt om de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal van half maart t/m augustus, uit te voeren.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 110, 450.

Het plangebied ligt ten oosten van Reeuwijk-Brug. Ten zuiden grenst het plangebied aan de plas 's-Gravenbroek. Het plangebied bestaat uit een woonhuis in het zuiden en het monumentale gebouw D' Ouwe Stee wat vroeger de functie van kruidenierszaak had. Ten noordoosten van het plangebied ligt de plas Ravensberg.

Figuur 1 Topografische kaart met ligging van het plangebied (rood kader)

2.2 Plannen

Aan de 's Gravenbroekseweg 80 zal het zuidelijkste deel van het gebouw afgebroken worden en er zal zuidelijk op het plangebied een nieuwe woning gerealiseerd worden. Het huidige deel met de naam 'D' Ouwe Stee' zal blijven bestaan en zal in de huidige verschijningsvorm bewaard blijven. Dit is een monumentaal pand wat vroeger de functie had van kruidenierszaak en later verbouwd is tot een gerenommeerd restaurant. Deze functie als restaurant is reeds jaren geleden tot een einde gekomen. Dit deel krijgt nu ook uitsluitend een woonfunctie.

Figuur 3 Woonhuis en tuin vanuit zuiden gezien

Figuur 2 Tuin met zwembad en uitzicht op de plas 's-Gravenbroek

Figuur 4 Oostzijde van het woonhuis achter de Ouwe Stee, alles in prima staat van onderhoud

Figuur 5 Garage ten zuidoosten van het woonhuis

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura 2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. De richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura 2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoringseffect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. In mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat dit programma niet meer gebruikt mag worden. In Provincie Zuid-Holland is afhankelijk van de omvang van het initiatief een stikstofdepositieberekening nodig.

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht geworden. Hierin worden resultaatverplichtingen voor stikstofreductie genoemd voor 2025, 2030 en 2035. Tevens is er een bouwvrijstelling. Deze geldt voor bouw,- aanleg en sloopactiviteiten. De vrijstelling is niet geldig voor de gebruiksfase van de nieuwbouw en/of nieuw aanleg.

Dit rapport is gericht op de soortenbescherming. De aspecten Natura2000-gebieden en stikstofdepositie worden buiten beschouwing gehouden.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten 'Vogelrichtlijn (Wnb-vrl) en

beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (Wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (Wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het tijdig integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag mogelijk voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 6).

Figuur 6: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

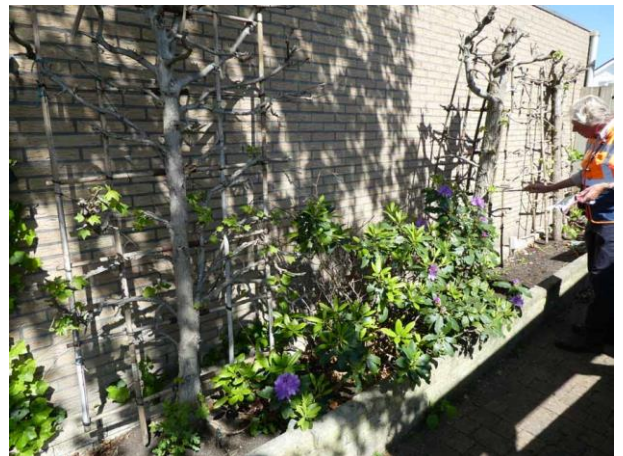
Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Soorten die op een afstand van 0 tot 1km zijn waargenomen, worden in dit rapport behandeld. Indien relevant worden soorten op een afstand van 1 tot 5km ook genoemd. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op 9 mei 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Er is als volgt te werk gegaan:

- a. Met behulp van een ladder is de dakconstructie van de gebouwen aan de binnen- en buitenzijde geïnspecteerd op eventueel aanwezige ruimtes. Hierbij zijn ook dakpannen gelicht.
- b. Met behulp van een schroevendraaier en koevoet zijn de aanwezige spleten/ruimten gecontroleerd op mogelijk gebruik als invliegopening door vleermuizen.
- c. Er is gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (bijv. uitwerpselen).

4.2 Flora

Er is weinig groen aanwezig. Het gehele plangebied is sterk gecultiveerd en verhard. Het tuintje in het zuiden van het plangebied herbergt o.m. Rhododendron, Magnolia, Viburnum en Esdoorn. Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 7 Gecultiveerd perkje ten westen van zuidelijk woonhuis en tuin met Leibomen

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Merel, Huismus, Ekster, Turkse tortel en Heggenmus. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle

vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen nesten van broedvogels aangetroffen binnen het plangebied. Tegenover D' Ouwe Stee is een verzamelplek voor huismussen. De huismussen komen hier drinken en zich wassen. Ook in de winter zijn hier veel huismussen te vinden.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied zijn *wel* jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere nestindicerende mannetjes waargenomen. Onder het dak van het voorste gedeelte van het gebouw, broeden meerdere huismussen. Dit gedeelte blijft echter bestaan en zal niet afgebroken worden. Er mogen hier geen werkzaamheden aan het dak of het gebouw verricht worden in verband met de verstoring van de huismussen. *Geadviseerd wordt de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal van half maart t/m augustus, van de Huismus uit te voeren.*

Het zuidelijke deel van het gebouw heeft een pannendak waarbij de pannen zeer strak naast elkaar liggen. De pannen zijn relatief vlak, waardoor er weinig ruimte is voor nesten van de Gierzwaluw en Huismus. Onder de eerste dakpan, nabij de dakgoot, bevinden zich vogelschroten. Hierdoor is het dak via de dakgoot niet toegankelijk voor huismussen.

De dakpannen steken niet over de dakrand, maar zijn afgewerkt met een houten daklijst. Deze daklijsten sluiten goed aan op de dakpannen en de muur. Er zijn geen kieren aangetroffen die groot genoeg zijn voor een Gierzwaluw om te kunnen gebruiken als invliegopening. De woning bestaat uit één verdieping en een zolderverdieping. Hierdoor bevindt de dakrand zich relatief laag bij de grond, max. 2,80 meter. Een Gierzwaluw heeft een redelijke uitvlieghoogte nodig, minstens 3 meter, omdat de vogel zich uit het nest laat vallen en dan opvliegt. De uitvlieghoogte bij deze woning is te laag. De Gierzwaluw is een koloniebroeder. Het is Watersnip Advies bekend dat deze soort niet voorkomt als broedvogel langs de 's-Gravenbroekseweg. Gedurende het broedseizoen monioort Watersnip De aanwezigheid van gierzwaluwen en huismussen langs deze weg. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Huismus en Gierzwaluw kunnen worden uitgesloten.

Het plangebied is niet geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten, vanwege de hoge mate van verharding binnen het plangebied. Jaarrond beschermde nesten van deze soorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Figuur 8 Verzamel- en drinkplek voor huismussen uit de omgeving

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker (allen Wnb-andere soorten) voorkomen in en rond het plangebied (0-1 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt ook dat de Rugstreppad (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de bredere omgeving van het plangebied (1-5 km).

De Rugstreppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied mogelijk wel aantrekkelijk als

overwinteringsgebied. De Rugstreppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie. Binnen het plangebied zijn geen plassen of poelen aanwezig. Ook bestaan de oevers van het plangebied uit een hoge hardhouten beschoeiing. De Rugstreppad komt tevens niet voor in het Reeuwijkse plassen gebied of in de woonkern van Reeuwijk brug. De Rugstreppad kan binnen het plangebied worden *uitgesloten*.

Figuur 9 Hoge hardhouten beschoeiing aan zuidzijde van het plangebied

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (Wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Binnen het plangebied zijn er geen broeihopen gevonden. Het gehele plangebied is verhard en het weinige groen aanwezig is sterk gecultiveerd. De oevers van het plangebied bestaan uit een hoge hardhouten beschoeiing. De Ringslang kan binnen het plangebied worden *uitgesloten*.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bunzing, Egel, Hermelijn, Konijn en Wezel (allen Wnb-andere soorten) (0-1 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt verder dat de Bever (Wnb-hrl), Otter (Wnb-hrl) en Waterspitsmuis (Wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de ruimere omgeving van het plangebied (1-5 km)

De Bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water, o.a. in moerassen, langs beken, en rustige rivieren en meren. Langs het water moeten bossen aanwezig zijn, waar voldoende hout aanwezig is wat de Bever kan gebruiken om dammen van te maken. Het gehele plangebied is verhard en gecultiveerd de oevers zijn hoog en beschoeid met hardhout. Het plangebied is ongeschikt voor de Bever. Het voorkomen van de Bever binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. Sinds 2020 komt de Otter na jarenlange afwezigheid (uitgestorven 1980 ongeveer) weer permanent voor in het Reeuwijkse plassengebied. Er zijn enkele "holts" (vaste rust- en verblijfplaatsen), waar wildcamera's de aanwezigheid van dit zoogdier regelmatig aantonen. Er zijn verblijfplaatsen aan de Lecksdijk en in de Achterwetering. De laatste locatie ligt op enige 600 meter ten zuiden van het plangebied. Er zijn sporenroutes op het ijs vastgesteld in februari 2021 over de plas Klein Vogelenzang. De Otter vermijdt bebouwing en gebieden met een hoge cultuurdruk. Het voorkomen van de Otter binnen het plangebied kan worden *uitgesloten*.

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. In ouder onderzoek is aangetoond dat de Waterspitsmuis voorkomt in het Reeuwijkse plassengebied. Zie hiervoor het onderzoek van ODMH van Wisgerhof, Reimerink en Van Oostenbrugge gepubliceerd 31 maart 2015. Deze inventarisatiegegevens zijn zodanig verjaard (zeven jaar oud) dat ze niet meer gebruikt kunnen worden bij een ecologische toets voor een ruimtelijke ingreep. Uit recente waarnemingen blijkt dat de Waterspitsmuis nog steeds voorkomt in het plassengebied. Zo is er een waarneming van voorjaar 2021 van een nest met jongen in de wortels van een jonge boom in een tuin in het uiterste noordwesten van de plas Groot Vogelenzang. De oevers van het plangebied zijn beschoeid met een hoge hardhouten beschoeiing. Ook is het gehele plangebied verhard. Het voorkomen van de Waterspitsmuis binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

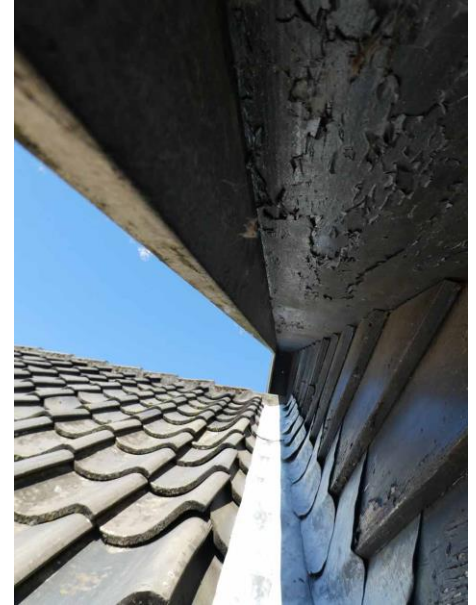
Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger (0-1 km), Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis (1-5 km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. In het kader van het vleermuisprotocol is een bouwkundige inspectie uitgevoerd.

Het huis heeft geen stootvoegen, kieren of andere gaten waar vleermuizen in kunnen kruipen. De dakpannen liggen strak op het dak. Deze zijn tevens zwart van kleur waardoor het erg warm wordt in de zomer en geen stabiel micro klimaat vormt wat vleermuizen nodig hebben. De ruimte onder de dakpannen is geblokkeerd door vogelschroten. Het noordelijke deel van het woonhuis heeft een houten wand van planken. Er zit geen ruimte tussen deze planken. De tuin en rond het huis stonden en hingen veel felle lampen die 's avonds en 's nachts aan staan. Vleermuizen vermijden verlichte plekken. Er zijn geen uitwerpselen of sporen van vleermuizen gevonden binnen of rond het plangebied.

De garage heeft een plat dak. Er is geen ruimte tussen de planken van de garage. Het voorkomen van vleermuizen of verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied wordt *uitgesloten*.

Figuur 10 Scheiding van het zuidelijke deel met het noordelijke deel van het woonhuis tegen de Ouwe Stee aan

Figuur 11 Dakpannen die strak op het dak van het woonhuis liggen

Figuur 12 Vogelschroten onder de dakpannen

Figuur 13 Onderzoek naar ruimte onder de dakpannen

Figuur 14 Ruimte aan de noordwestkant van het huis tussen de goot en de muur te nauw voor vleermuizen

Figuur 15 Ruimte tussen de gevel te nauw voor vleermuizen, minder dan halve pink dikte

Figuur 16 Ruimte tussen de goot en muur aan de westkant van het huis te nauw voor vleermuizen en breedstralers rondom het huis

Figuur 17 Tuin- en gevelverlichting ten zuiden van het huis

Figuur 18 Ruimte tussen de planken van de schuur is te klein voor vleermuizen

Figuur 19 Onderzoek naar de gevel van de schuur

Figuur 20 Het platte dak van de schuur

Figuur 21 Ruimte onder de dakpannen van het woonhuis

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Groene glazenmaker (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (1-5 km)

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Er groeit geen krabbenscheer in de omgeving van het plangebied. Het voorkomen van de Groene glazenmaker kan binnen het plangebied worden *uitgesloten*.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied. *In de onderste tabel staan de soortgroepen die aanvullende maatregelen vereisen.*

5.1 Conclusies en aanbevelingen

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bunzing, Egel, Hermelijn en Konijn geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Ja, er broeden huismussen onder het noordelijke deel van het plangebied (D' Ouwe Stee). Deze zal echter in de huidige vorm blijven bestaan. Geadviseerd wordt om de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal van half maart t/m augustus, uit te voeren.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

5.2 Algemene Zorgplicht (art. 1.11)

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Natuur-inclusief bouwen

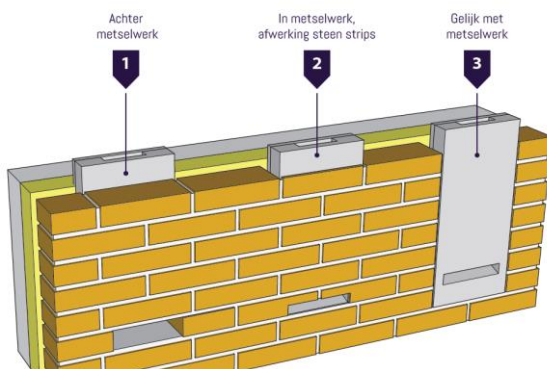
Natuur-inclusief bouwen wordt tijdens bouwprojecten steeds meer de norm.

Het is nodig natuur-inclusief te bouwen met het oog op de zorg voor de biodiversiteit (art. 11) en in dit kader een aantal gewenste voorzieningen te integreren voor Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen:

- a. Voor de Huismus wordt ruimte beschikbaar gehouden onder onderste twee rijen dakpannen. Op een aantal plaatsen worden in afwijking hiervan vogelvides aangebracht op de onderste panlat.
- b. Voor vleermuizen worden kasten ingemetseld in de spouw op diverse plaatsen en op een aantal zijgevels vleermuiskasten geplaatst. Daarnaast wordt in een groenvoorziening een groepskast voor vleermuizen op een paal aangebracht. Aanbevolen wordt: voorzieningen voor de Gewone dwergvleermuis, voor de Laatvlieger en in beperkte mate voor de Ruige dwergvleermuis.

Enkele aanbieders van producten zijn Faunaprojecten.nl, Veldshop.nl, Vivarapro.nl
Tips en verhalen voor natuur-inclusief bouwen zijn te vinden op www.bouwnatuurinclusief.nl

Wat betreft tuin- en gevelverlichting wordt geadviseerd om amberkleurige Led-verlichting te plaatsen die voornamelijk naar beneden gericht is. Dit om verstoring door licht voor foeragerende vleermuizen te vermijden.

Figuur 22: Mogelijkheden plaatsing van vleermuiskasten in een gevel

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. *Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen
6. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
9. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
10. '© NDFD - quickscanhulp.nl 22 april 2022

Geraadpleegde internetsites:

11. www.rijksoverheid.nl
12. www.bij12.nl
13. www.regelink.net
14. www.ravon.nl
15. www.vleermuis.net
16. www.zuid-holland.nl
17. www.zoogdierverseniging.nl
18. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
19. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
20. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

